

S.D.E.

S.Y.B.A. (2008 COURSE) : SUMMER - 2018
SUBJECT : POLITICAL SCIENCE (G - 2)

Day : **Tuesday**
Date : **17/04/2018**

S-2018-4087

Time : **11.00 AM TO 02.00 PM**
Max. Marks : 80

N.B.:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
 - 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
 - 3) Answers to both the sections should be written in **SAME** answer books
-

SECTION - I

Q.1 Attempt **ANY TWO** of the following: [16]

- a) Explain the powers and the functions of the President of India.
- b) Describe the structure and the functions of Central Secretariat.
- c) Examine the functions of the Parliament.
- d) Write in detail the important functions of Election Commission of India.

Q.2 Write short notes on **ANY FOUR** of the following: [16]

- a) Role of National Development Council
- b) Functions of Council of Ministers
- c) Main characteristics of the Government of India Act, 1935
- d) Gupta Period Administration
- e) Concept of 'Judicial Review'
- f) Functions of Union Service Commission

SECTION - II

Q.3 Attempt **ANY TWO** of the following: [16]

- a) Write an essay on the powers and functions of Chief Minister.
- b) Describe the Jurisdiction of High court.
- c) Evaluate the functions of State Secretariat.
- d) Critically comment on the powers and functions of State Legislative Assembly.

Q.4 Attempt **ANY TWO** of the following: [16]

- a) Comment on powers and functions of Municipal Corporation.
- b) Describe the role of the President of Zilla Parishad.
- c) Critically evaluate the functions of Gram Panchayat.
- d) Explain the Organization, Structure and Functions of State Finance Department.

Q.5 Write short notes on **ANY FOUR** of the following: [16]

- a) Role of Block Development Officer
- b) Importance of Gram Sabha
- c) Position of Municipal Commissioner in Municipal Corporation
- d) Discretionary powers of the Governor
- e) Functions of Ward Committee
- f) The Mayor

* * * *

मराठी रुपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात
- ३) दोन्ही विभाग एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहावेत.

विभाग - १

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१६)
- अ) भारताच्या राष्ट्रपतींचे अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.
 - ब) केंद्रीय सचिवालयाची रचना आणि कार्ये यांचे वर्णन करा.
 - क) संसदेच्या कार्याचे परिक्षण करा.
 - ड) भारताच्या निवडणूक आयोगाची महत्त्वाची कार्ये सविस्तर नमूद करा.
- प्र.२ टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) (१६)
- अ) राष्ट्रीय विकास परिषदेची भूमिका
 - ब) मंत्रिमंडळाची कार्ये
 - क) १९३५ च्या भारत सरकार कायद्यातील महत्त्वाची वैशिष्ट्ये
 - ड) गुप्तकालीन प्रशासन
 - इ) न्यायालयीन पुनर्विलोकन
 - फ) केंद्रीय लोकसेवा आयोगाची कार्ये

विभाग - २

- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१६)
- अ) मुख्यमंत्र्यांचे अधिकार व कार्ये यावर निबंध लिहा.
 - ब) उच्च- न्यायालयाचे अधिकारक्षेत्राचे वर्णन करा.
 - क) राज्य सचिवालयाच्या कार्याचे मूल्यमापन करा.
 - ड) राज्य विधानसभेच्या अधिकार व कार्याचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१६)
- अ) 'महानगरपालिकेचे अधिकार आणि कार्ये' यावर भाष्य करा.
 - ब) जिल्हा परिषदेच्या अध्यक्षाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.
 - क) ग्रामपंचायतीच्या कार्याचे टीकात्मक परीक्षण करा.
 - ड) राज्य अर्थ खात्याची संघटनात्मक रचना आणि कार्ये स्पष्ट करा.
- प्र.५ टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) (१६)
- अ) गटविकास अधिकाऱ्याची भूमिका
 - ब) ग्रामसभेचे महत्त्व
 - क) महानगरपालिका आयुक्ताचे महानगरपालिकेतील स्थान
 - ड) राज्यपालाचे विशेषाधिकार
 - इ) वॉर्ड समितीची कार्ये
 - फ) महापौर

सूचना:

- १) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- २) दाहिने दिए हुए अंक प्रश्नोंका गुण दर्शाते हैं।
- ३) दोनहो विभाग एकही उत्तरपत्रिकामें लिखिए।

विभाग-१

- प्र.१ निम्नलिखित प्रश्नोंमें से किन्ही दो का उत्तर लिखिए। (१६)
- अ) भारत के राष्ट्रपतीके कार्य एवं शक्तियाँ स्पष्ट कीजिए।
 - ब) केंद्रीय सचिवालयका संघटनात्मक ढांचा एवं कार्य विषय कीजिए।
 - क) संसद के कार्य का परीक्षण कीजिए।
 - ड) भारत के निर्वाचन आयोग के महत्वपूर्ण कार्य विस्तारसे लिखिए।
- प्र.२ टिपणी लिखिए (सिर्फ चार) (१६)
- अ) राष्ट्रीय विकास परिषदकी भूमिका
 - ब) मंत्रीमंडल के कार्य
 - क) भारत सरकार अधिनियम १९३५ की प्रमुख विशेषताएं
 - ड) गुप्त कालका प्रशासन
 - इ) न्यायीक पुनर्विलोकन
 - फ) केंद्रीय लोकसेवा आयोगकी कार्यें

विभाग-२

- प्र.३ निम्नलिखित प्रश्नोंमें से किन्ही दो का उत्तर लिखिए। (१६)
- अ) मुख्यमंत्रीके शक्तियां एवं कार्यपर निबंध लिखिए।
 - ब) उच्च न्यायालयके अधिकार क्षेत्र विषय कीजिए।
 - क) राज्य सचिवालय का मूल्यमापन कीजिए।
 - ड) राज्य विधानसभाकी शक्तियाँ एवं कार्य की आलोचना कीजिए।
- प्र.४ निम्नलिखित प्रश्नोंमें से किन्ही दो का उत्तर लिखिए। (१६)
- अ) महानिगम की शक्तियाँ एवं कार्य की आलोचना कीजिए।
 - ब) जिला परिषदके अध्यक्षकी भूमिका विषय कीजिए।
 - क) ग्रामपंचायत कार्य की अलोचना कीजिए।
 - ड) राज्य खेती विभागकी संघटनात्मक ढांचा एवं कार्य स्पष्ट कीजिए।
- प्र.५ टिपणी लिखिए (सिर्फ चार) (१६)
- अ) गट विकास अधिकारी की भूमिका
 - ब) ग्रामसभा का महत्त्व
 - क) महानिगम आयुक्त का स्थान
 - ड) राज्यपालके विशेषाधिकार
 - इ) वॉर्ड समितीकी कार्यें
 - फ) महापौर